

BESLISSING

**TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN
VAN DE ORDES VAN HET RECHTSGEBIED
ANTWERPEN**

EERSTE KAMER

IN ZAKE:

TAA/SA/0414/ 2021

dhr. X, advocaat

1. Tenlasteleggingen

Mr. X wordt vervolgd om bij inbreuk op art. 455 van het gerechtelijk wetboek en art. 1 van de Codex Deontologie handelingen te hebben gesteld die de eer van de Orde van advocaten schaden en die strijden met de kernwaarden van het beroep van advocaat, meer bepaald:

1. om tegenstrijdige belangen te hebben behartigd door te zijn opgetreden voor de vennootschappen nv A, nv B en de bvba C, niettegenstaande het kennelijk belangenconflict tussen de drie partijen of minstens de wezenlijke dreiging daartoe

en door ook na de uitdrukkelijke injunctie die hem op 05.06.2019 door de stafhouder werd gegeven om zich terug te trekken als raadsman in alle dossiers dienaangaande, te zijn blijven overleggen met de juridisch dan wel feitelijke bestuurder Y en door achter de schermen diens raadsman te zijn gebleven

2. door niet de vereiste onafhankelijkheid te hebben behouden tegenover dhr. Y, met name door te zijn blijven optreden voor hem en zijn vennootschappen, ondanks de duidelijke injunctie van de stafhouder om dit niet te doen, en door dhr. Y te verzoeken hem een belangrijke lening ten privéleven toe te staan voor een bedrag van 218.000,- € en door middels een daartoe opgerichte vennootschap D, uitsluitend aan hemzelf toebehorend, het onroerend goed aan te kopen waar de vennootschappen van dhr. Y gevestigd waren
3. door uitdrukkelijke medewerking te hebben verleend aan niet waarheidsgetrouwe notariële akten, met name de notariële akten die verleden werden voor notaris Z te Vosselaar op 16.03.2018, waaronder de verkoop van een

---

investeringsgrond te Antwerpen, Noorderlaan, door bvba C aan nv A en waarbij aan derde betrokkenen door mr. X uitdrukkelijk werd bevestigd dat de akte wel degelijk werd verleden op vrijdag 16.03.2018, wetende dat dit niet het geval was gezien mr. X ook na die datum nog met notaris Z wijzigingen heeft aangebracht, zodat de finale notariële akte op verschillende punten tekstueel afwijkend is van het laatste ontwerp dat aan de andere betrokkenen en hun raadslieden werd bezorgd

en door hetzelfde te hebben gedaan met een overeenkomst betreffende de overdracht van schuldvorderingen, in ontwerp gedateerd op 11.12.2018 doch waaraan door mr. X ook op 12.12.2018 nog wijzigingen werden gesuggereerd en waarvan de finale datum werd bepaald op 26.11.2018

waarbij zowel de overeenkomsten van 16.03.2018 als deze van zogenaamd 28.11.2018 vervolgens werden aangewend en gebruikt in het handelsverkeer alsook in gerechtelijke procedures

4. door andere partijen en confraters te hebben misleid, gezien mr. X aan de betrokken confraters schriftelijk heeft gemeld dat notaris Z hem heeft bevestigd dat de akte wel degelijk werd verleden op 16.03.2018, terwijl het mailverkeer dat nadien is gevolgd en de tekstuele wijzigingen duidelijk aantonen dat dit niet het geval is geweest

ook financier E werd kennelijk misleid, niet alleen inzake de datum waarop de overeenkomsten werden verleden, maar ook inzake de positie van dhr. Y binnen de koper, door voor te houden dat deze niet langer de controle over deze vennootschap zou hebben gehad, daar waar intussen reeds een constructie werd opgezet met samenwerking van een Nederlandse confrater om de controle door Y onzichtbaar te maken voor derden

5. door lid te zijn van meer dan één advocatenassociatie in strijd met art. 172.4 Codex Deontologie (oud) krachtens welke bepaling een advocaat het beroep van advocaat niet mag uitoefenen als lid van meer dan één associatie en waarvan evenmin mededeling werd gedaan aan de stafhouder
6. door gebeurlijk misbruik te hebben gemaakt van derdenrekeningen, gezien art. 446 quater § 4 van het gerechtelijk wetboek de advocaat verplicht om de op zijn derdenrekening ontvangen gelden zo vlug mogelijk door te storten aan de bestemming, behoudens uitzonderlijke omstandigheden waarbij moet worden gerubriceerd, terwijl diende vastgesteld te worden dat notaris Z het beschikbaar saldo van de koopsom van 5.571.432,94 € heeft gestort op een derdenrekening van mr. X en waarover door mr. X geen verduidelijking werd bezorgd, noch aan de gerechtsmandataris van de betrokken vennootschap, noch aan de ondernemingsrechtbank die hierom uitdrukkelijk verzocht hadden

en door bovendien bij deze transacties niet enkel de derdenrekening te hebben aangewend op naam van de associatie F waar hij toen werkzaam was, doch ook verder gebruik gemaakt te hebben van de derdenrekeningen

---

van zijn vroegere associatie G en waarbij door notaris Z kennelijk ook nog gelden werden gestort op rekeningen die door mr. X nooit aan de stafhouder werden gemeld als zijnde een derdenrekening.

2. De procedure

Per aangetekend schrijven van 15.07.2019 werd mr. X in kennis gesteld dat een tuchtonderzoek tegen hem werd geopend en per brief van zelfde dag werd stafhouder mr. H aangesteld als onderzoeker.

Bij aangetekend schrijven van 28.02.2020 en van 23.04.2020 werd mr. X door de stafhouder ervan in kennis gesteld dat het tegen hem lopend tuchtonderzoek werd uitgebreid tot andere nader in de brieven gepreciseerde feiten.

Op 28.08.2019, 25.05.2020 en 11.06.2021 werd mr. X door de onderzoeker gehoord, telkens in aanwezigheid van zijn raadsman. Hij legde tijdens het onderzoek ook meerdere nota's neer en stukken.

Per aangetekend schrijven van 24.11.2021 werd hij voor de Tuchtraad opgeroepen. Na opeenvolgende uitstellen op verzoek van de verdediging vonden de pleidooien plaats op 26.04.2022.

3. De achterliggende feiten

Mr. X was de raadsman van zekere PD, van wie beweerd wordt dat hij via een netwerk van vennootschappen een Luxemburgs investeringsfonds zou hebben opgericht bij de herfinanciering van een vastgoed aankoop en bij de inbreng van aandelen die op bedrieglijke wijze overgewaardeerd zouden zijn geweest.

Ook zou hij door tussenkomst van mr. X op bedrieglijke wijze van een Amerikaanse financier een overbruggingskrediet hebben bekomen waarvan de uiteindelijke begunstigde verborgen moest worden gehouden.

De voorliggende feiten spelen zich af tegen een zeer onfrisse achtergrond met vennootschappen en beleggingsfondsen waarvan de aandeelhouders en bestuurders mekaar over en weer beschuldigen van bedrog, oplichting en afpersing.

In het vooruitzicht van een nieuw ruimtelijk uitvoeringsplan had de toenmalige bvba I bij een architectenbureau een voorstudie besteld voor een torengedebou met .. verdiepingen op haar grond te Antwerpen.

Een schuldeiser van bvba I dreigde ermee die grond met de erop staande loods gerechtelijk te verkopen, waarop PD besloot het vastgoed door één van zijn vennootschappen te laten aankopen. Later zou blijken dat PD ook de feitelijke ach-

---

terman is van de verkoper (bvba I) zodat de geplande aankoop slechts een middel was om dit potentieel lucratief project niet uit handen te moeten geven.

Oorspronkelijk zou een Luxemburgs investeringsfonds deze aankoop financieren, maar ingevolge een tijdelijk tekort aan middelen kon dit niet doorgaan en werd een Amerikaanse financier gevonden, die na enig onderzoek bereid was de aankoop te financieren mits enkele strikte voorwaarden waaronder de eis dat de koper geen banden mocht hebben met PD, die zoals het onderzoek had uitgewezen, nog maar net voor valsheid correctioneel was veroordeeld.

Om aan die voorwaarde te voldoen, verkocht PD zijn aandelen in de vennootschap die zou aankopen aan iemand die in één van de procedures die daarover werden gevoerd door de rechtbank een stroman werd genoemd, met recht van terugkoop via een call-optie.

Hoewel het voor de financier van groot belang was dat de verkoop uiterlijk op vrijdag 16.03. 2018 plaatsvond, blijkt dat de notariële akte, die wel degelijk deze datum draagt, toch nadien nog op vraag van mr. X door de notaris werd aangepast zonder dat de raadsliden van de financier hierover werden ingelicht.

Een belangrijke wijziging betrof de identiteit van de persoon die de akte namens de verkoper ondertekende, en die daarvoor volmacht blijkt te hebben gekregen van PD, die zijn aanstelling tot zaakvoerder van de toenmalige bvba I evenwel nooit liet publiceren, zodat zij ook nooit aan het licht zou komen vermits hij zich onmiddellijk na de verkoop uit het bestuur van bvba I terugtrok.

Een minstens even belangrijke wijziging betrof de wijze waarop de verkoopprijs van 18 mio euro werd voldaan : in de finale versie van de notariële akte staat dat hiervan slechts 7.053.017,70 euro "op heden" werd betaald, terwijl van het saldo van 10.946.982,30 euro werd gezegd dat dit ... *het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke overeenkomst tussen koper en verkoper.*

Deze afzonderlijke overeenkomst voorzag dat het saldo van 10.946.982,30 euro slechts eisbaar werd na goedkeuring van het definitief ruimtelijk uitvoeringsplan, maar van rechtswege verviel "in geval van change of control dan wel insolventie-procedure in hoofde van bvba I".

Merkwaardig is ook dat 5.471.432,94 van de in de akte voorziene 7.053.017,70 euro door de notaris niet aan de verkoper werd betaald, maar aan mr. X, die noch aan de rechtbank noch aan de voorlopige bewindvoerder/bestuurder van de koopster wenste te zeggen wat hij vervolgens met dit bedrag gedaan had.

Het tuchtonderzoek heeft aangetoond dat mr. X van de ontvangen som zijn nog openstaande erelonen inhield en het saldo van 5.400.000,- euro uiteindelijk overmaakte aan één van de vele vennootschappen van PD, zijnde noch de verkoper van het vastgoed noch de koper die de financiering had bekomen.

In de door de Amerikaanse financier toegestane kredietopening was voorzien dat de rente (van 15 %) driemaandelijks moest worden betaald, maar reeds de tweede

---

vervaldag van 30.06.2018 bleef onbetaald, waarop eerst het Luxemburgs investeringsfonds en uiteindelijk ook de ontlener zelf in gebreke werden gesteld.

Via de vennootschap waarmee hij het onroerend goed heeft gekocht, tracht PD dan van het Luxemburgse investeringsfonds een herfinanciering te komen, voorhoudend dat hij aan de Amerikaanse financier 18 mio euro moet terugbetalen, terwijl hij in werkelijkheid slechts 9 mio euro van die financier had ontvangen.

Mr. X schrijft op 07.11.2018 aan de vennootschap die het geld ontleende een brief, waarin hij een zogenaamde samenvatting van de situatie geeft die niet waarheidsconform is, hoewel hij de situatie goed kent vermits hij nog maar twee weken voordien zowel de verkoper, de koper én de borgsteller voor de ondernemingsrechtbank vertegenwoordigde.

Hij bevestigt hierin dat de verkoopprijs 18 mio euro bedroeg (verzwijgend dat hiervan maar 7.053.017,70 euro werd betaald), dat hiervoor een financiering voor 6 maanden werd bekomen (terwijl het overbruggingskrediet een looptijd had van een jaar) die vóór 14.11.2018 moest worden terugbetaald om alsnog de inbeslagname van het goed te vermijden (wat evenmin waarheidsconform was).

Volgens randnr. 38 van de klacht die door het Luxemburgs investeringsfonds op 12.08.2019 zou zijn neergelegd, stuurde mr. X als bijlage aan die brief een ontwerptekst voor een lening voor 18 mio euro. Die ontwerptekst bevindt zich niet in het dossier, maar wel de begeleidende brief van 07.11.2018 waarin mr. X bevestigde dat de financiering volgens de notaris volledig kan worden gewaarborgd door een hypotheek in eerste rang.

Uiteindelijk stond het Luxemburgs investeringsfonds op 23.01.2019 aan de vennootschap die het vastgoed had gekocht een lening toe van 19.956.580,- euro, contractueel bestemd om het Amerikaanse overbruggingskrediet terug te betalen.

Wanneer het bedrog nadien ontdekt wordt, legt het investeringsfonds op 12.08.2019 klacht neer tegen meerdere personen waaronder PD en de notaris die de op 16.08.2018 geantidateerde akte van verkoop heeft opgesteld.

Die klacht maakt ook melding van de ontdraging van een ander onroerend goed te Brasschaat, waarbij mr. X opnieuw onder de aandacht komt.

Op 23.07.2015 had PD een inbreng in het Luxemburgs investeringsfonds gedaan van 6.040 aandelen in het kapitaal van één van zijn holdings, in ruil waarvoor hij aandelen in het investeringsfonds verwierf. De waarde van de door PD ingebrachte aandelen werd bepaald op basis van een revisorenverslag van 21.07.2015.

In dit verslag was onder meer rekening gehouden met de waarde van een onroerend goed gelegen te Brasschaat, eigendom van één van de dochtervennootschappen van de holding, waarin toen de zetel van de vennootschappen van PD gevestigd was.

De door het investeringsfonds in januari 2019 gedane opzoeken brachten aan het licht dat dit vastgoed reeds op 21.06.2017 gerechtelijk werd uitgewonnen, waarna de erin gevestigde vennootschappen van PD het nog een tweetal jaren bleven huren zoals mr. X tijdens zijn verhoor op 11.06.2021 verklaarde.

Op 16.09.2019 werd het pand door de nieuwe eigenaar verkocht aan een derde die het kocht met mogelijkheid tot indeplaatsstelling, blijkbaar voor rekening van de bv D die op 09.05.2019 was opgericht door mr. X, enig aandeelhouder.

Nochtans had PD op 21.01 en 11.06.2019 nog op verzoek van het investeringsfonds kadastrale leggers voorgelegd ter bevestiging dat het pand nog steeds aan de oorspronkelijke dochtervennootschap van zijn holding toebehoorde.

In haar klacht van 12.08.2019 schrijft het investeringsfonds op p. 48 dat het blijkbaar de bedoeling was het pand door mr. X te laten terugkopen opdat de kantoren van de vennootschappen van PD er opnieuw zouden kunnen gevestigd worden en niemand iets zou merken.

Het tuchtonderzoek bracht aan het licht dat mr. X voor de aankoop van dit vastgoed in september 2019 van PD een lening kreeg van 218.000,- €, die werd terugbetaald op 09.07.2020.

4. Standpunt van mr. X

Ter zitting van 26.04.2022 lichtte mr. X bij monde van zijn raadsman stafhouder mr. J de reeds in conclusies ontwikkelde argumenten uitvoerig in pleidooien toe.

Vooreerst betwistte hij de ontvankelijkheid van de tuchtvervolging wegens onwettige bewijsvoering en gebrek aan onpartijdig onderzoek waardoor de regels van een eerlijk proces zouden zijn miskend.

Wat de grond van de zaak betreft, argumenteerde mr. X voornamelijk dat zijn cliënt, de genaamde PD, zich niet aan frauduleuze praktijken heeft schuldig gemaakt en dat hemzelf geen enkel deontologisch verwijt treft.

---

5. Beoordeling

Mr. X werpt eerst drie procedurele problemen op die naar zijn oordeel de ontvankelijkheid van de tuchtvordering in het gedrang brengen. Slechts in ondergeschikte orde besluit hij tot de ongegrondheid van de tuchtvordering.

5.1 Procedurele aspecten

Vooreerst meent mr. X dat in het ganse dossier geen enkele formele klacht voorligt, waaruit hij besluit dat mr. K, mr. L, mr. M en mr. N ten onrechte voor de tuchtraad werden opgeroepen vermits geen van hen de hoedanigheid van klager bezit.

De stafhouder beslist of feiten waarvan hij kennis krijgt al dan niet de opening van een tuchtonderzoek rechtvaardigen zonder dat daarvoor een formele klacht nodig is. Op geen enkele zitting waarop deze procedure geagendeerd stond, heeft een externe persoon zich aangeboden om gehoord te worden.

Het komt de Tuchtraad voor dat het mr. X in de gegeven omstandigheden aan belang ontbreekt om een verder onderzoek te verlangen naar het al dan niet voorhanden zijn van een formele klacht.

Vervolgens vordert mr. X alle door zijn toenmalig kantoor aan de stafhouder overgemaakte stukken uit het dossier te weren om reden dat deze stukken zouden zijn overgemaakt in het kader van een fishing operatie en met schending van het beroepsgeheim.

Wanneer de stafhouder over aanwijzingen beschikt dat een advocaat die deel uitmaakt van een samenwerkingsverband de derdengelden-rekening van de associatie mogelijkerwijze heeft misbruikt en/of handelingen heeft gesteld die een deontologische inbreuk uitmaken, staat het hem vrij bij de andere leden van dat samenwerkingsverband informatie in te winnen over het functioneren van hun vennoot en over een mogelijke betrokkenheid van andere leden van de associatie bij de onderzochte feiten.

Dat is blijkbaar ook wat in het voorliggend dossier is gebeurd toen mr. M op 25.10.2019 in zijn hoedanigheid van compliance officer bij associatie F door de onderzoeker werd verhoord. De aanhef van het verhoor met de woorden "ik heb geen bezwaar tegen uw aanstelling als verslaggever" (stuk 2.11) toont aan dat mr. M q.q. aanvankelijk als mogelijke medeverdachte werd gehoord.

De mededeling tijdens dit verhoor dat de samenwerking met mr. X inmiddels beëindigd werd, toont aan dat men ook bij associatie F zeer zwaar aan het gedrag van mr. X heeft getild. De toelichting die door mr. M werd verstrekt over de resultaten van het binnen associatie F gevoerde onderzoek is slechts de normale reactie van een organisatie die wil aantonen dat haar zelf geen fout treft.

De gedocumenteerde melding van mogelijke witwaspraktijken die erop gevolgd is, is geen schending van het beroepsgeheim zoals mr. X ten onrechte in zijn conclusies beweert, maar slechts de nakoming van de door de wet aan elke advocaat opgelegde verplichting.

Ten onrechte meent mr. X ook dat het de stafhouder niet toekomt kennis te nemen van de tussen een advocaat en zijn cliënt gevoerde briefwisseling zonder toelating van die cliënt.

De stafhouder is immers niet alleen ook zelf gebonden door het beroepsgeheim ; hij is er ook de ultieme bewaker van : bij een huiszoeking in een advocatenkantoor zal de stafhouder meegaan om erop toe te zien dat hetgeen onder de bescherming van het beroepsgeheim aan de advocaat werd toevertrouwd nooit tegen zijn cliënt zal kunnen worden gebruikt.

Maar evenzeer is de stafhouder ook de ultieme bewaker van de deontologie, en zal hij ervoor zorgen dat een advocaat zich niet achter het beroepsgeheim kan verschuilen om onoorbare praktijken te verbergen waaraan hijzelf zich heeft schuldig gemaakt.

Die dubbele opdracht van de stafhouder inzake het beroepsgeheim staat er ook voor garant dat alleen informatie waarvoor onterecht het beroepsgeheim werd ingeroepen op een al dan niet publieke zitting van de tuchtraad of van de tuchtraad van beroep ter sprake kan komen.

Van een fishing expeditie vanwege de stafhouder ligt geen enkel bewijs voor en er is dan ook geen enkele reden om de door associatie F overgemaakte stukken uit het dossier te weren zoals mr. X ten onrechte vordert.

Ten derde meent mr. X dat de tuchtvordering nietig moet worden verklaard omdat de regels van het eerlijk proces werden geschonden doordat het onderzoek niet op een onpartijdige wijze werd gevoerd.

De tuchtraad is het er mee eens dat een tuchtonderzoek door of in opdracht van de stafhouder zowel in voor- als nadeel van de verdachte moet worden gevoerd.

Maar evenzeer is de tuchtraad van mening dat het van partijdigheid betichte onderzoek slechts tot de onontvankelijkheid van de tuchtvordering kan leiden wanneer zij van die aard is dat zij de verdachte heeft beroofd van een eerlijk proces. De tuchtraad zoekt bijvoorbeeld tevergeefs naar een onderzoeksmaatregel waarom mr. X zou hebben gevraagd zonder dat de stafhouder of de door hem aangestelde onderzoeker aan die vraag gevolg heeft willen geven.

De elf hiervoor door mr. X onder randnummer 3.b van zijn conclusies ingeroepen toepassingen leiden niet tot het besluit dat het gevoerde onderzoek van een vooringenomenheid getuigt die mr. X geen eerlijke kans meer liet om zich nog naar behoren tegen de tuchtvordering te verdedigen.

Vooreerst viseert mr. X de e-mail van 11.07.2019 waarmee mr. N de stafhouder informeerde over de lening van 19,9 mio euro die door haar cliënte aan de koopster van het vastgoed te Antwerpen op grond van valse documenten werd toegestaan (stuk I, 10 van zijn dossier).

Hij vindt dit een **cruciaal stuk** en verwijt de stafhouder dat het niet gevoegd werd bij het dossier. De tuchtraad ziet niet in hoe men in het niet-voegen van dit stuk een bewijs van partijdigheid zou kunnen ontwaren : het standpunt van de cliënte van mr. N blijkt immers heel duidelijk uit de klacht die zij op 19.08.2019 neerlegde en die als stuk 4.6 bij het dossier werd gevoegd.

Als tweede element verwijst mr. X naar het gesprek dat hij op 12.12.2019 met de stafhouder had, waarbij deze hem zou hebben gesuggereerd vrijwillig de balie te verlaten vermits hij hem anders **van de balie zou laten schoppen**.

De stafhouder deed die uitspraak in aanwezigheid van de raadsman van mr. X, die dit ter zitting van 26.04.2022 ook zelf bevestigde zonder daarin door de verslaggever te worden tegengesproken. Niet geheel onterecht meent mr. X in deze uitspraak het bewijs van een zekere vooringenomenheid te ontwaren.

Hoewel het niet onlogisch is dat eenieder die gelast is met het onderzoek naar een misdrijf of een deontologische inbreuk, vertrekt van een werkhypothese die hij probeert te bewijzen, vergt de functie die de onderzoeker bekleedt de nodige terughoudendheid in de communicatie zolang dit bewijs niet eerst geleverd is.

Een stafhouder draagt een dubbele verantwoordelijkheid : enerzijds als onderzoeker in het kader van de tucht, maar anderzijds ook als behoeder van de eer en de waardigheid van de Orde, in welk kader art. 473 van het gerechtelijk wetboek hem toelaat beschermende maatregelen uit te vaardigen.

In het voorliggend dossier lag reeds een vonnis van 05.02.2019 voor waarin mr. X met name vernoemd werd (op p. 3) als één van de personen die de door de rechtbank vastgestelde collusie "faciliteerden en/of schijnbaar aanstuurden", van wie de rechtbank met enige verwondering vaststelde (op p. 5) dat hij inzake de verkoop van het vastgoed te Antwerpen zowel van de koper, van de verkoper als van de borg de raadsman was, en aan wie de rechtbank (op p. 13) verweet het beroepsgeheim te misbruiken om een mogelijke witwasoperatie te camoufleren.

Voor de stafhouder was dit alleszins een voldoende reden om zich zorgen te maken over de gevolgen van wat die advocaat daar deed voor de waardigheid en de eer van de Orde. Dat hij aan mr. X in de gegeven omstandigheden de suggestie deed om zelf ontslag te nemen, dient dus niet noodzakelijk als een teken van vijandigheid te worden beschouwd.

Als derde element verwijst mr. X naar de mededeling van de stafhouder op 10.09.2019 dat mr. X geen stagemeester meer kon zijn. Ook hierin zou een teken van vooringenomenheid kunnen worden gezien, hoewel het net zo goed een oprechte blijik van bezorgdheid voor een goede opleiding van stagiairs kan zijn

---

geweest, en dus een beschermende maatregel in de zin van art. 473 van het gerechtelijk wetboek.

Als vierde, zesde, zevende, achtste, negende en tiende elementen (in zijn conclusies genummerd 3, 5, 6, 7, 8 en 9) verwijst mr. X naar een verschillende behandeling die hem te beurt viel in vergelijking met andere advocaten. De tuchtraad kan alleen oordelen over het ten deze voorliggend dossier ; dat advocaten tegenover wie geen aanwijzingen van on-deontologisch gedrag bestaan anders behandeld worden dan een verdachte in een tuchtdossier is niet noodzakelijk een bewijs van discriminatie.

Als vijfde element (in zijn conclusies 4 genummerd) verwijst mr. X aan de door de stafhouder aangestelde onderzoeker in zijn eindverslag geen melding te hebben gemaakt van een niet gepubliceerd arrest van 06.02.2014. Het arrest werd nochtans op verzoek van mr. X op 25.01.2022 aan hem medegedeeld, waarna hij het zelf als stuk III, 3 bij zijn dossier voegde.

Men ziet niet in hoe de rechten van verdediging hierdoor geschaad zouden kunnen zijn, temeer nu mr. X zelf toegeeft dat stafhouder mr. H tijdens een verhoor spontaan naar het bestaan van dat arrest verwees.

Als elfde element (in zijn conclusies 10 genummerd) vergelijkt mr. X wat hij deed met het optreden van de stafhouder in een aan dit geschil totaal vreemd dossier als raadsman van een projectontwikkelaar. Ook dit vreemd dossier ligt niet ter beoordeling aan de tuchtraad voor en beschuldigingen aan het adres van degeene door wiens toedoen men voor de tuchtraad wordt vervolgd, zijn overigens ook totaal irrelevant bij de beoordeling van de tegen mr. X vervolgte handelingen.

Op grond van alle voormelde overwegingen is de tuchtraad de mening toegedaan dat geen van de door mr. X ingeroepen argumenten de betrouwbaarheid van de door het onderzoek opgeleverde gegevens noch het recht op een eerlijk proces in het gedrang brengt.

5.2 Ten gronde

Mr. X vat zijn verweer ten gronde aan met een feitelijke uiteenzetting over de avonturen van de genaamde PD die na het faillissement van één van zijn vennootschappen geen financiering meer kon bekomen in het regulier bancaire systeem en daarom zijn toevlucht moest zoeken tot een veel duurdere financieringsvorm via een in Luxemburg gevestigd investeringsfonds dat zou ingedeeld zijn in diverse compartimenten en waarvan aandeelhouders en bestuurders met elkaar in ruzie lagen.

Anders dan wat mr. X schijnt te denken, moet de tuchtraad niet oordelen over de genaamde PD, noch over de aandeelhouders en bestuurders van het Luxemburgse investeringsfonds, maar uitsluitend over de door hemzelf gestelde handelingen waarvoor de tuchtraad werd gevat.

5.2.1 Eerste tenlastelegging

Onder de eerste tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om zowel de belangen te hebben behartigd van de nv A, de nv B en de bvba C, respectievelijk koper en ontlener, borgsteller voor de ontlener en verkoper van het vastgoed te Antwerpen.

Deze drie partijen waren samen met de Amerikaanse financier E betrokken in diverse procedures voor de Antwerpse afdeling van de ondernemingsrechtbank te Antwerpen. In haar vonnis van 05.02.2019 heeft de ondernemingsrechtbank de relaties tussen alle betrokken partijen haarfijn ontleed.

Het vonnis vermeldt op p. 5 dat mr. X in deze procedures niet alleen de koper en de verkoper van het vastgoed vertegenwoordigde, maar ook nv B die zich voor de verbintenissen van nv A tegenover financier E had borg gesteld.

Dat er bij de verkoop van een vastgoed tussen koper en verkoper conflicterende belangen zijn of alleszins kunnen opduiken, hoeft geen betoog. Hetzelfde geldt wat de belangen betreft van de koper-ontlener en de borg : als de ontlener in gebreke blijft, wordt de borg immers aangesproken, die zich op de ontlener zal trachten te verhalen.

De omstandigheid dat PD de achterman was zowel van de verkoper, van de koper als van de borg, verandert hieraan niets : het gaat immers om vennootschappen met ieder een eigen patrimonium, onderscheiden van dat van de achterman.

Evenmin is het relevant dat alles uiteindelijk goed is afgelopen : mr. X geeft in randnummer 15 van zijn conclusies immers toe dat de B vennootschappen van zijn cliënt inmiddels in faling zijn verklaard, zodat wellicht het laatste woord nog niet gezegd is over de gemanipuleerde prijsafpraak tussen koper en verkoper die in de notariële akte van 16.08.2018 werd vermeld.

Ten onrechte betwist mr. X in zijn conclusies ook bij de koop-verkoop van het onroerend goed als raadsman **van eender welke partij** te zijn tussengekomen : in zijn e-mail van 06. 03.2018, 15:39 u, bevestigt hij aan notaris T. Z (sprekend over koper en verkoper) : **ik treed op als raadsman van beiden** en kan mandaat bevestigen (stuk 3.9), hetgeen meteen ook aantoont dat hij niet alleen voor de rechtbank strijdige belangen behartigde maar ook bij de totstandkoming van de aan de rechtbank voorgelegde frauduleuze constructie betrokken was.

Als tweede onderdeel van de eerste tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om ook na de uitdrukkelijke injunctie die de stafhouder hem op 05.06.2019 gaf om zich als raadsman terug te trekken, te zijn blijven overleggen met de juridisch dan wel feitelijke bestuurder PD, en door achter de schermen diens raadsman te zijn gebleven.

In deze injunctie (stuk 4.8) werd hem uitsluitend opgelegd zich terug te trekken als raadsman van de bvba C evenals van nv A. Het dossier bevat geen bewijzen dat mr. X ook na deze injunctie nog voor één van deze vennootschappen als raadsman zou zijn opgetreden. Een miskennis van de injunctie van 05.06.2019 is niet bewezen.

5.2.2 Tweede tenlastelegging

Onder de tweede tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om tegenover zijn cliënt PD niet de vereiste onafhankelijkheid te hebben behouden, meer bepaald door voor hem en zijn vennootschappen verder te zijn tussengekomen, ondanks injunctie van de stafhouder om dit niet te doen, door zich door PD een lening van 218.000,- € te laten toestaan en door via een speciaal daarvoor opgerichte vennootschap D, waarvan hij de enige aandeelhouder was, het onroerend goed te Brasschaat te hebben aangekocht waarin de vennootschappen van PD gevestigd waren.

Vermits de injunctie van 05.06.2019 uitsluitend betrekking had op de twee erin vermelde vennootschappen, kan een niet bewezen inbreuk hierop niet in aanmerking komen als bewijs van een gebrek aan onafhankelijkheid tegenover de achterman van deze vennootschappen, en het komt de tuchtraad niet toe andere feiten als bewijs te weerhouden dan deze die door toedoen van de stafhouder bij hem werden aanhangig gemaakt.

De aankoop van het onroerend goed te Brasschaat op 16.09.2019 via een vennootschap waarvan mr. X zelf in conclusies zegt ze speciaal daarvoor te hebben opgericht (nr. 47), is daarentegen wel bewezen.

Uit stuk 4.11 blijkt dat D het eigendom verwierf voor 600.000,- euro. In de klacht die op 12.08.2019 door (de bestuurders van) het Luxemburgs investeringsfonds tegen PD en diens vennootschappen werd neergelegd, wordt op p. 48 vermeld dat dit vastgoed op 31.12.2018 nog door de landmeter werd geschat op 1.080.000,- euro.

Op p. 46 van die klacht staat dat PD op vraag van het Luxemburgs investeringsfonds haar op 11.06.2019 nog valse kadastrale leggers had bezorgd tot bewijs dat kwestieus vastgoed nog steeds aan de nv B GROUP zou toebehoren.

Dit gegeven, samen gelezen met de bevestiging door mr. X dat hij in september 2019 voor die aankoop een lening van 219.000,- euro van PD bekwam, de vaststelling dat het pand eerst gekocht werd door een stroman die kocht met recht tot indeplaatsstelling voor rekening van de echte koper die uiteindelijk D bleek te zijn, en het gegeven dat de vennootschappen van PD tot in 2018-2019 in dit pand hun zetel hadden, toont onmiskenbaar collusie tussen beiden aan.

In conclusies beweert mr. X weliswaar dat hij op dat ogenblik **ingevolge de injunctie van 05.06.2019** geen actieve dossiers **van de groep** meer behartigde, maar in zelfde randnummer 46 geeft hij toe dat hij in maart 2020 opnieuw door PD werd aangesteld inzake het faillissement van nv K.

De bereidheid die mr. X tegenover PD bleef betonen om alles te doen wat deze van hem verlangde, inclusief de bijna heimelijke aankoop door mr. X gefinancierd door PD, bewijst het vervolgte gebrek aan onafhankelijkheid.

5.2.3. Derde tenlastelegging

Onder de derde tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om medewerking te hebben verleend aan de niet waarheidsgetrouwe notariële akten waaronder één van verkoop van de grond te Antwerpen, om aan derden uitdrukkelijk te hebben bevestigd dat de akte wel degelijk werd verleden op vrijdag 16.03.2018, wetende dat dit niet het geval was, terwijl de finale notariële akte op verschillende punten tekstueel afwijkend was van het laatste ontwerp dat aan de andere betrokkenen en hun raadslieden werd bezorgd, en om van die akten gebruik te hebben gemaakt.

In conclusies argumenteert mr. X dat het om een notariële akte gaat waarvan niemand tot op heden de nietigheid heeft gevorderd. Art. 8.17 van de wet van 13.04.2019 houdende Boek VIII van het (nieuw) burgerlijk wetboek bepaalt dat een authentieke akte slechts bewijs oplevert tot betichting van valsheid. Art. 1319 van het oud burgerlijke wetboek bevatte een gelijkaardige bepaling.

Zowel art. 1319 van het oud burgerlijk wetboek als art. 8.17 van het nieuw burgerlijk wetboek hebben betrekking op de bewijswaarde van een notariële akte tussen partijen, hun erfgenamen en rechtverkrijgenden. De tuchtraad ziet in deze wetsbepalingen geen reden om de ten deze vervolgte valsheden in de op 16.03.2018 gedagtekende notariële akte niet te mogen onderzoeken.

De tussen notaris Z en mr. X ook na 16.03.2018 over de inhoud van de akte nog gevoerde briefwisseling kan niet anders begrepen worden dan als bewijs dat de tekst van de akte ook na 16.03.2018 nog werd aangepast en dat zijn datum dus onjuist is.

In haar brief dd. 21.11.2018 aan PD bevestigt de Amerikaanse financier E de aan het oorspronkelijk ontwerp van 12.03.2018 in de notariële akte nog doorgevoerde wijzigingen evenals het feit dat die haar niet vooraf werden medegedeeld.

De tussen de notaris en mr. X na 16.03.2018 nog gewisselde e-mails bewijzen dat de wijzigingen - die dus vervalsingen waren, want zonder kennisgeving aan de financier - er alleen maar gekomen zijn op uitdrukkelijke vraag van mr. X, die de notaris zelfs liet weten dat er geen enkel probleem was vermits hij zowel door de koper als door de verkoper gemandateerd was.

Maar hij was niet de mandataris van de financier, aan wie moest verborgen blijven dat van de overeengekomen prijs van 18 mio euro maar 7 mio werd betaald, en aan wie eveneens moest verborgen blijven dat LD ook de achterman was van de verkoper.

En uiteraard mocht E ook niet vernemen dat het geleend geld uiteindelijk niet bij de verkoper maar op de derdenrekening van mr. X zou terecht komen, die het na verrekening met nog bij hem nog openstaande erelonen (waarvan we de echte schuldenaars nog steeds niet kennen) zou overmaken aan één van de vele vennootschappen van PD die niets met deze koop-verkoop te maken had.

Het is overduidelijk dat mr. X de modus operandi met notariële volmacht heeft bedacht, de door PD gewenste vervalsingen vervolgens heeft uitgelokt en de valse akten uiteindelijk ook heeft gebruikt in de procedures waarin hij zowel de koper, de verkoper als de borg voor de rechtbank vertegenwoordigde.

Met zijn verweer dat alles uiteindelijk goed is afgelopen en dat niemand bij de vervolgte feiten werd geschaad, insinueert mr. X nogal cynisch dat het doel de aangewende middelen wettigde. Hij vergeet daarbij blijkbaar dat om dat doel te bereiken eerst ook nog een tweede financier moest worden opgelicht, aan welke

---

oplichting hij door middel van zijn brief van 07.11.2018 (stuk 4.7) overigens ook een zeer nuttige bijdrage leverde, waarvoor hij ten deze niet wordt vervolgd.

In het tweede onderdeel van de derde tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om ook aan een overeenkomst betreffende de overdracht van schuldvorderingen, in ontwerp gedateerd op 11.12.2018, nadien nog wijzigingen te hebben aangebracht en van die overeenkomst gebruik te hebben gemaakt.

Ook wat dit onderdeel van de tenlastelegging betreft blijkt uit de beschikbare track-changes in Word dat aan het document ook na 11.12.2018 nog wijzigingen werden aangebracht. Dat hiermee een onrechtmatig voordeel of de benadeling van een partij zou zijn beoogd, wordt niet aangetoond. De uitleg die mr. X aan deze feiten geeft is plausibel. De tuchtraad acht deze feiten dan ook niet bewezen.

5.2.4. Vierde tenlastelegging

Onder de vierde tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om andere partijen en confraters te hebben misleid door aan de betrokken confraters schriftelijk te hebben gemeld dat notaris Z hem had bevestigd dat de akte wel degelijk werd verleden op 16.03.2018, terwijl het mailverkeer dat nadien is gevolgd en de tekstuele wijzigingen duidelijk aantonen dat dit niet het geval was.

Het e-mailbericht dat mr. X op maandag 19.03.2018, 17:58 u, aan L toezond bevestigt de onder deze tenlastelegging vervolgde feiten. Uit de schuldigverklaring van mr. X aan de onder de derde tenlastelegging vervolgde vervalsing van de notariële akte, blijkt immers dat mr. X van de antidatering op de hoogte was.

In het tweede onderdeel van deze tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om ook financier E te hebben misleid, zowel wat de datum betreft van de akte van aankoop, als wat betreft de positie van PD binnen de koper, nu reeds een constructie werd opgezet met samenwerking van een Nederlandse confrater om de controle door PD onzichtbaar te maken voor derden.

Mr. X vindt het in conclusies intellectueel oneerlijk om de identiteit van de uiteindelijke ontleners voor de financier doorslaggevend te noemen. Het komt de tuchtraad evenwel niet onredelijk voor dat een financier aan iemand die zopas correctioneel werd veroordeeld voor valsheden in het kader van het bedrieglijk faillissement van één van zijn vennootschappen geen kredieten meer wil toestaan.

De tuchtraad acht de bewering dat de financier in het voorliggend dossier daar anders over dacht en dat de verdwijning van PD een loutere vereiste pro forma was nogal kort door de bocht en overigens uitdrukkelijk tegengesproken door de brief die E op 21.11.2018 aan PD stuurde, en waarin E er integendeel haar beklag over maakte dat de aanwezigheid van PD haar kwaadwillig werd verborgen gehouden.

De tuchtraad acht beide onderdelen van de vierde tenlastelegging derhalve bewezen.

5.2.5. Vijfde tenlastelegging

Onder de vijfde tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om in strijd met art. 172.4 Codex Deontologie (oud) lid te zijn geweest van meer dan één advocatenassociatie en evenmin mededeling ervan te hebben gedaan aan de stafhouder.

De uitleg die mr. X over deze feiten in zijn conclusies geeft en ter zitting toelichtte, is plausibel. Dat mr. X nog effectief plichten heeft vervuld of prestaties heeft verricht voor associatie G, andere dan het afsluiten van de destijds nog voor rekening van associatie G behandelde dossiers, is niet aangetoond.

De tuchtraad acht deze tenlastelegging dan ook niet bewezen.

5.2.6. Zesde tenlastelegging

Onder de zesde tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om misbruik te hebben gemaakt van zijn derdenrekening door te hebben geweigerd toelichting te verschaffen over de som van 5.571.432,94 € die notaris Z hem had overgemaakt, niettegenstaande zowel de gerechtsmandataris van een cliënte die hij voor de rechtbank vertegenwoordigde als de ondernemingsrechtbank zelf uitdrukkelijk hierom hadden verzocht.

Mr. X betwist ook deze tenlastelegging en meent dat zijn beroepsgeheim zich tegen het verstrekken van de gevraagde informatie verzette. Hij beroept zich daarvoor blijkbaar op de normen en waarden die zijn cliënt PD hanteert, want hij argumenteert in conclusies :

- “ Het was de inschatting van de cliënte dat het debat omtrent de besteding
- “ van de koopsom niet relevant was en een oplossing enkel kon bemoeilijken.
- “ Op die basis werd beslist geen informatie te verschaffen over de betalingsstro-
- “ men van de kooprijks.”

De tuchtraad is het er niet mee eens dat een advocaat zich voor de beoordeling van zijn beroepsgeheim mag laten leiden door de normen en waarden van zijn cliënt. Indien blijkt dat die cliënt frauduleuze bedoelingen heeft, is het de plicht van zijn advocaat zich daarvan te distantiëren : een advocaat mag zich immers nooit lenen tot medewerking aan fraude.

Het was voor mr. X maar al te duidelijk dat zijn cliënt PD eerst financier E en vervolgens ook het Luxemburgse investeringsfonds wilde oplichten : de eerste aan wie een lening van 9 mio euro gevraagd werd voor financiering van een aankoop waarvoor uiteindelijk slechts 7 mio euro nodig was, waarvan het saldo (5,47 mio euro) na aftrek van de notariskosten via zijn eigen derdenrekening moest worden

---

afgeleid, en de tweede die werd opgelicht om 19 mio euro te financieren voor terugbetaling van de eerdere financiering van slechts 9 mio euro.

Mr. X heeft zijn derdenrekening door een wederrechtelijke inroeping van het beroepsgeheim dus misbruikt om de begunstigde van de eerste financiering verborgen te houden en heeft getracht daarmee de opsporing van het geld door de benadeelde partij te dwarsbomen, wat handelingen zijn die door art. 505 van het strafwetboek strafbaar worden gesteld.

Terecht vond associatie F het nodig hiervoor een witwasmelding aan de stafhouder over te maken. Advocaten mogen zich niet lenen tot medewerking aan een misdrijf. Wie zijn beroepsgeheim hiervoor misbruikt, schaadt de eer en de waardigheid van de ganse Orde in de hoogste mate.

In het tweede onderdeel van deze tenlastelegging wordt mr. X vervolgd om bij deze transacties niet enkel de derdenrekening van associatie F te hebben gebruikt, doch ook verder gebruik gemaakt te hebben van de derdenrekeningen van zijn vroegere associatie G en waarbij door notaris Z kennelijk ook nog gelden werden gestort op rekeningen die door mr. X nooit aan de stafhouder werden gemeld als zijnde een derdenrekening

Het eindverslag van de door de stafhouder aangestelde onderzoeker vermeldt hierover dat uit een boekhoudkundig nazicht van de derdenrekening van G verdachte transacties blijken in verband met PD of diens vennootschappen, maar hierover bevinden zich geen bewijsstukken in het aan de tuchtraad voorgelegd dossier.

Bij gebreke aan bewijsstukken kan de tuchtraad de gegrondheid van dit onderdeel van de tenlastelegging niet beoordelen. Het onderdeel is dus niet bewezen.

6. Strafmaat

De feiten waaraan mr. X zich schuldig heeft gemaakt zijn uitermate ernstig en zijn verweer geeft geen blijk van enig schuldinzicht. Wat hem overkomt schrijft hij niet toe aan de feiten waaraan hij zich heeft schuldig gemaakt, maar aan de ruchtbaarheid die aan het tuchtonderzoek zou zijn gegeven.

Een advocaat die een cliënt helpt om een misdrijf te plegen en daarvoor zelfs misbruik maakt van het beroepsgeheim om gelden die met listige kunstgrepen van een financier afhandig werden gemaakt en geparkeerd werden op zijn derdenrekening voor die financier onvindbaar te maken, schaadt op onherstelbare wijze de eer en de waardigheid van de Orde.

De volstreekte afwezigheid van enig schuldinzicht laat vrezen dat mr. X de inschatting van de cliënt over de afloop van het risico dat hij loopt door een misdrijf te plegen als leidraad zal blijven nemen voor de inroeping van het beroepsgeheim.

Toch houdt de tuchtraad rekening met de quasi afwezigheid van een voorafgaande tuchtrechtelijke veroordeling. Het voordeel van het uitstel waarmee een deel van de straf zal worden uitgesproken zal hopelijk ertoe bijdragen de ernst van de gepleegde vergrijpen te doen inzien en het risico op recidive temperen.

**OM DEZE REDENEN,
DE TUCHTRAAD VOOR ADVOCATEN VAN DE ORDES VAN HET RECHTSGEBIED
ANTWERPEN, EERSTE KAMER**

recht sprekend in tuchtzaken, in eerste aanleg, op tegenspraak en met open deuren;

beslist:

De tuchtvordering ontvankelijk te verklaren en het verzoek tot wering uit de debatten van de door mr. X aangeduide stukken als ongegrond af te wijzen ;

Mr. X vrij te spreken van de onder de eerste tenlastelegging vervolgde niet-opvolging van de injunctie die hem op 05.06.2019 door de stafhouder werd opgelegd ;

Mr. X vrij te spreken van de onder de tweede tenlastelegging vervolgde niet-opvolging van dezelfde injunctie als bewijs van een gebrek aan onafhankelijkheid tegenover zijn cliënt ;

Mr. X vrij te spreken van de onder de derde tenlastelegging vervolgde vervalsing van een overeenkomst betreffende de overdracht van schuldvorderingen, in ontwerp gedateerd op 11.12.2018, en om van die overeenkomst gebruik te hebben gemaakt ;

Mr. X vrij te spreken van het onder de vijfde tenlastelegging vervolgde gelijktijdig lidmaatschap van meer dan één advocatenassociatie en om er geen mededeling van aan de stafhouder te hebben gedaan ;

Mr. X vrij te spreken van het in de zesde tenlastelegging vervolgde gebruik van een derdengelden-rekening van zijn vroegere associatie G of rekeningen te hebben gebruikt die nooit aan de stafhouder werden gemeld als zijnde een derdenrekening ;

Mr. X schuldig te verklaren aan alle andere onder de tenlasteleggingen 1, 2, 3, 4, 5 en 6 vervolgde feiten en hem voor al deze feiten samen te veroordelen tot de tuchtsanctie van schorsing voor een periode van een jaar, met dien verstande dat van deze schorsing - bij toepassing van art 460, voorlaatste lid gerechtelijk wetboek - een periode van negen maanden wordt uitgesteld voor een termijn van 5 jaar onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat er binnen die termijn geen nieuwe feiten worden gepleegd waarvoor een tuchtsanctie met schorsing wordt uitgesproken;

---

hebben deelgenomen aan de behandeling, de beraadslaging en de beslissing:
de voorzitter en de assessoren, hierna vermeld,

heeft eveneens deelgenomen aan de behandeling: de secretaris, hierna
vermeld,

waren aanwezig bij de uitspraak: de voorzitter en de secretaris, hierna vermeld,

aldus gewezen en uitgesproken te Antwerpen op de zitting van de tuchtraad van
dinsdag 31 mei 2022;

Mr. Dirk GROOTJANS, balie provincie Antwerpen, voorzitter

Mr. Katrien VAN MIERLO, balie provincie Antwerpen, assessor

Mr. Dirk WUYTS, balie provincie Antwerpen, assessor

Mr. Mark SCHUURMANS, balie provincie Antwerpen, assessor

Mr. Christophe VANGEEL, balie provincie Antwerpen, assessor

Mr. Paul VAN LEEMPUT, balie provincie Antwerpen, secretaris